

KOTITALOUKSIEN YLIVELKAANTUMISEN ESTÄMINEN EDELLYTTÄÄ HYVIN HARKITTUJA TOIMENPITEITÄ

Kotitalouksien velkaantumisen kasvu on merkittävä asia sekä makrovakauden että kuluttajan-suojan kannalta. Suurimmat ongelmat liittyvät erilaisiin kulutusluottoihin – erityisesti pienlainoihin (”pikavippeihin”) – sekä taloyhtiölainoihin. Niiden määrät ovat kasvaneet viime vuosina nopeasti.

Valtiovarainministeriön asettama makrovakaussuunnitteluohjelma pohtii parhaillaan keinoja, joilla voitaisiin ehkäistä kotitalouksien liiallista velkaantumista. Finanssiala ry (FA) on mukana työryhmän työssä. Oikeusministeriössä ja Kilpailu- ja kuluttajavirastossa mietitään toimia kulutusluottojen aggressiiviseen mainontaan.

FA:n linjaukset:

Uusien makrovakaussuunnittelussa on panostettava valmistelun laatuun ja kattaviin vaikutusarviointeihin. On otettava huomioon sääntelyn vaikutukset velkaantumiseen, työvoiman liikkuvuuteen, vuokra-asuntomarkkinoihin, kotitalouksien väliseen tasa-arvoon ja mm. asuntojen hintoihin. On arvioitava, miten toteuttamiskelpoisia eri välineet ovat käytännössä ja minkälaisia kustannuksia niiden toimeenpanosta aiheutuu luotonantajille ja kotitalouksille.

Ylivelkaantumisen ennaltaehkäisy edellyttää positiivisen luottotietorekisterin perustamista. Oikeusministeriön tekemä selvitys rekisteristä on hyvä pohja lainsäädäntövalmistelulle. Tulevan hallituksen on priorisoitava rekisterin toteuttaminen niin, että se olisi mahdollisimman pian käytössä. Rekisterin on oltava tietosisällöltään kattava, mahdollisimman reaaliaikainen ja ylläpitokuluiltaan kohtuullinen. Kaikkein luotonantajien on kuuluttava rekisteriin.

Pikavippien tarjoajat on siirrettävä Finanssivalvonnan valvonnan piiriin.

Nykyinen järjestely, jossa ne ovat Etelä-Suomen aluehallintoviraston seurannassa, ei ole toimiva eikä ole pystynyt ehkäisemään pikavippeihin liittyvien ongelmien kasvua.

Kulutusluottoihin liittyviä ongelmia voitaisiin lisäksi ehkäistä laajentamalla Finanssivalvonnan **maksuvaralaskelmasuositus** koskemaan asuntolainojen ohella myös erilaisia kulutusluottoja.

Kannattamme lainakaton asettamista uudisrakentamista varten taloyhtiöille myönnettäville lainoille. Lisäksi taloyhtiölainoista kotitalouksille annettavat tiedot tulisi standardoida. Kotitalouksien velkaantumisen seurannan helpottamiseksi olisi myös tärkeää, että taloyhtiölainoja koskevat tiedot olisivat ajantasaisina saatavilla esimerkiksi **sähköisestä asunto-osake-rekisteristä**.

Kotitalouksien kokonaisveloille asetettava tuloihin sidottu katto (velkakatto) on selvittämisen arvoinen asia. Velkakaton käyttöönotto edellyttäisi, että tiedot kotitalouksien veloista ja tuloista olisivat luotonantajien käytettävissä sähköisesti. Muussa tapauksessa katon soveltaminen olisi hyvin hankalaa ja nojaisi liikaa kotitalouksien kykyyn ja haluun antaa riittävät ja oikeat tiedot luotonantajille. **Käytännössä velkakaton käyttöönotto olisi mahdollista siinä vaiheessa, kun positiivinen luottotietorekisteri on valmis, luotonantajilla on pääsy kansallisen tulo-rekisterin tietoihin ja taloyhtiölainojen tiedot on koottu yhteen rekisteriin.**

Keneltä saan lisätietoja

Veli-Matti Mattila
Johtaja, pääekonomisti
Markkinat
+358 20 793 4259
veli-matti.mattila@finanssiala.fi